

KIRKON KUOLEMAN SAIRAUS II

Väinö Hotti

LASSE MARJOKORPI

Otteita **Lasse Marjokorven** kirjasta *Kirkon kuoleman sairaus* (Arvi A.Karisto, 1970). Väliotsikointi Väinö Hotin.

Käännyttäkää pappi

Nykyinen käytäntö aiheuttaa monin paikoin epäuskoisissakin ihmisissä sekavia tunteita. Esimerkkinä voisi mainita tapauksen, joka sattui työsiirtolassa, missä rangaistustaan kärsiville miehille pidettiin hengellistä tilaisuutta. Kokouksen jälkeen seuranneessa keskustelussa muuan kuulijoista ihmetteli, miksi heille, joiden kääntymisestä ei ollut paljon toivoa, tultiin pitämään kokouksia. *"Menkää ja käännyttäkää tämän seurakunnan pappi, joka voisi olla paljon useammille hyödyksi, sen sijaan että hän nyt julistaa seurakuntalaisilleen ummet ja lammet."*

Kirkko on pettänyt kutsumuksensa

Usein ihmetellään, miksi kirkot tyhjenevät kuulijoista. Monessa tapauksessa olisi paremminkin syytä ihmetellä, mitä varten he kirkkoon tulisivat. Jos ihmisen tärkeimmästä kysymyksestä, hänen Jumala-suhteestaan, puhutaan ylimalkaisesti ja kierrellen ikään kuin kristitytkin vasta olisivat etsimässä muiden tavoin vastausta tähän kysymykseen, ollaan hakoteillä...Kirkko, joka ei rohkene esittää Jumalan vaatimuksia ihmisille, vaan myötäilee heidän odotuksiaan ja veljeilee ihmisten kanssa heidän totuudenetsinnässään, on pettänyt kutsumuksensa.

Moralisointia

Moralisointia ei ehkä niinkään tapaa siellä, missä sitä eniten väitetään esiintyvän, nimittäin uuspietistisessä julistuksessa. Lakiuskonnollisuutta on puhtaimmillaan kääntymättömien ihmisten aktivoiminen elämään kristityn elämää. Tätä vartenhan julistukseen on tuotu uusi termikin kehotettaessa ihmisiä noudattamaan "kristillistä

elämäntyyliä". Moralisointia on juuri kirkkomme "sielunhoidollisten" ja vielä muka "teosentristenkin" julistajien puheissa, joissa kirkon kuolleita jäseniä koetetaan saada kasvamaan uskossa ja vahvistumaan hyvissä teoissa. Koko surkeuden taustana on väärä seurakuntanäkemyks, jonka mukaan kaikkia sanankuulijoita kohdellaan kristittyinä.

Onko papin julistus aina Jumalan sanaa?

On selvää, että niin kauan kuin luetaan Raamatun tekstejä, niin luettu on Jumalan sanaa olipa lukija kuka tahansa, vaikkapa kääntymätön pappikin. Mutta heti kun aletaan selittää luettua tekstiä, on tilanne toinen. Ei ole edes sanottua, että uudestisyntyneenkään papin puhetta voidaan pitää Jumalan sanana, saati sitten sellaisen, jolle hengelliset kokemukset ovat peräti käsittämättömiä. Ilmeisesti puhuttu sana on Jumalan sanaa sen mukaan kuin Pyhä Henki saa sen tehdä eläväksi. Sen tähden on asiatonta puhua reaali-presensistä saarnassa. On saarnoja, joissa Pyhä Henki on läsnä, ja on saarnoja, jotka ovat ihmissanjoja, kuulostakoot miten nöyriltä tai lennokkailta tahansa...

Saarna, joka pidetään tavalliselle kirkkoyleisölle, saa olla kuinka tekstille uskollinen tahansa, mutta jos siinä ei esitetä kristinuskon joko-tahi - vaatimusta, todellisen uskon ja kääntymisen vaatimusta, niin se ei pohjimmaltaan ole kristillinen eikä uustestamentillinen.

Lain julistuksen hylkääminen

Maallistuneen kirkon muuan mielivirsi on väite, jonka mukaan aikamme ihmiset ovat muutenkin jo niin ahdistuneita, ettei heidän hätäänsä saa enää lisätä julistamalla heille Jumalan käskyjä ja puhumalla Jumalan vihasta ja rangaistuksesta. Ahdistuneita he epäilemättä ovat, eri asia kuitenkin on, onko tämä ahdistus Jumalan sanan aiheuttamaa murhetta ja onko evankeliumi, hyvä sanoma Kristuksen työstä, vastaus tähän ahdistukseen. Jos evankeliumi on vain vastaus ihmisen tarpeisiin, hänen hätäänsä, hänen kaipaukseensa, siis hänen mielestään tärkeihin asioihin eikä siihen, minkä Jumala ilmoittaa olevan hänen varsinaisen tarpeensa, niin olemme palanneet taas viime vuosisadan kulttuuriprotestantismiin. Siinä ihminen oli kaiken keskus ja mitta, joka määräsi mitä hänelle piti julistaa.

Tällä kertaa ihminen on ahdistunut ja suvaitsee vain, että hänelle puhutaan Jumalan armosta ja rakkaudesta. Tosin hän on hillitön ja itseks, suorittaa kapinoita ja veritöitä, kiskoo ja riistää lähimmäistään tunnottomasti, heittää syntymättömät lapsensa menemään kuin muinaiset barbaarit tyttölapsensa, jotta voisi

esteettömästi noudattaa mielitekojaan - mutta Jumalan lakia hänelle ei saa saarnata, siitä voisi vaikka saada omantunnontuskia ja neurooseja.

Seurakunta on Kristuksen ruumis

Väitteeseen: kirkko on Kristuksen ruumis, on sanottava, että sen paikkansapitävyys on ratkaisevasti riippuvainen siitä, minkä merkityksen sana 'kirkko' saa...

UT:n seurakunnalle antamien määreiden soveltaminen nykyisiin historiallisiin kirkkolaitoksiin on tavattominta harhauttamista, mitä kirkkohistoria tuntee. Sen turvissa säilyy tosin seurakunnissa miellyttävän harras tunnelma, jossa ei kenenkään, ei sen enempää papin kuin seurakuntalaistenkaan tarvitse liiemmin hätäillä omasta autuudestaan...

Juuri ekkleesiaan se on sovellettava, kun taas sen soveltaminen kirkkolaitoksiin johtaa mahdottomuuksiin. Ekkleesian, Jumalan seurakunnan, olemassaolon tunnustaminen vaatii uskoa, sen sijaan kirkkolaitoksen pitäminen Kristuksen ruumiina on uskottelua...

On turha vedota sen jäsenten uskon eriasteisuuteen, eettiseen kypsymättömyyteen ja kilvoittelun keskeneräisyyteen, kun kaikkialla kuhisee ihmisiä, joilla ei ole vähäisintäkään aikomusta edes kysyä Jumalan tahtoa elämänsä eri tilanteissa saati sitten uskoa häneen.

Kirkkorakennus pyhittää

Tälle näkemykselle, josta en tiedä pitäisikö sitä kutsua romanttiseksi vai automaattiseksi kirkko-opiksi, on tyypillistä, että kaikki kirkollinen toiminta nähdään kristillisen uskon ilmauksena. Ajatus jumalanpalvelukseen menemisestä epäuskoisena on käytännöllinen mahdottomuus...Eikö päinvastoin useimpien saarnojen lausumaton apriori ole, että kaikki sanankuulijat ovat kristittyjä? Käytännöllisestä korkeakirkollisuudesta ei voi sanoa sattuvammin kuin siitä on sanonut norjalainen piispa Heuch: *"Jos jossakin on tori täynnä ihmisiä, niin kukaan ei epäile, etteikö heidän joukossaan olisi sekä uskovia että epäuskoisia. Mutta jos vain ajetaan tämä joukko kokonaisuudessaan sisälle kirkkoon, niin teologit sanovat, että koska he ovat kastettuja, on tämä joukko yhtäkkiä eine feiernde Gemeinde, riemuitseva seurakunta, jota on puhuteltava kristittyinä!"*

Jumalanpalvelusuudistus

Tässä kirkkonäkemyksessä korostetaan jumalanpalveluksen keskeistä merkitystä jopa niin, että kirkon uudistus nähdään jumalanpalveluksen uudistumisena. Jumalanpalvelusta korostetaan kristilliselle uskolle luovuttamattomana asiana. Näin

asia varmasti onkin, mutta eri asia on, mikä nähdään jumalanpalvelukseksi. Rohkenen epäillä, onko jossakin katedraalissa pidettävää juhlamenoa messuineen ja kumarruksineen pidettävä luovuttamattomana...

Jos kirkon uudistus on jumalanpalveluksen uudistumista, niin siinä olisi pyrittävä pääsemään lähemmäksi alkuseurakunnan käytäntöä. Nykyisellään kirkkomme jumalanpalvelus on muodoltaan seurakunnan, tosi kristittyjen jumalanpalvelus...

Jumalanpalvelusjärjestys on kyllä adiafora-asioita, mutta kuitenkin olen sitä mieltä, että mitä enemmän teennäisiä kumarruksia ja eleitä, mitä enemmän vaippoja ja kauhtanoita ja niiden kantajia alttarilla, sitä vähemmän sanoman perille menemistä...

Sillä, jonka mielestä hyvä sanoma Kristuksesta on tärkein asia, joka on saatettava kaikkien ihmisten tietoon, on tuskin aikaa paneutua liturgis-mystisiin menoihin, jotka epäilemättä juontavat juurensa keskiajan synkimmästä sydäimestä. Kirkkomme, joka muuten suuresti arvostaa apostoleilta perimiään tapoja kuten lasten kastamista, tulisi myös oppia heidän koruttomuudestaan.

Kirkko on pelastuslaitos

Korkeakirkolliselle, katolisoivalle kirkkonäkemykselle on tyypillistä, että siinä kirkolle annetaan teologinen merkitys. Tämän johdosta päähuomio kiinnitetään ihmisten suhteeseen kirkkoon. Jos seurakunnan toiminta jatkuu normaalisti, jos tilastot pysyvät vuodesta toiseen samoina eikä kirkossakäynnissä tapahdu huomattavaa vähenemistä, niin silloin kaikki on hyvin. Kirkko on pelastuslaitos, joka riippumatta jäsentensä mielipiteistä tekee heistä kristittyjä. Sen tähden ei huomiota kiinnitetä Pyhän Hengen työhön, siihen, tuleeko kukaan uskoon tai herääkö joku epäuskostaan; pääasia on itse järjestelmän pyöriminen ja ihmisten kuuluminen siihen.

Lampaattomat paimenet

Itse asiassahan on niin, että monien seurakuntien "paimenet" tekevät työtään ilman minkäänlaista "laumaa" Seurakunnan uskovat jäsenet eivät voi tunnustaa heitä todellisiksi hengellisiksi johtajikseen, eivätkä epäuskoiset seurakuntalaiset liioin kallista korviaan heidän opetuksilleen. Seurauksena on, että nämä lampaattomat paimenet alkavat pitää sitä epämääräistä joukkoa, joka milloin mistäkin syystä kokoontuu heidän tilaisuuksiinsa, Kristuksen seurakunnan osana vieläpä keksien tälle käytännölle teologisen perustelunkin.